

2 0 2 2

SANSKRIT

Paper : SKT-HC-4016

(Epigraphy, Paleography and Chronology)

(Honours Core)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks
for the questions

UNIT—I

(Epigraphy)

(Marks : 20)

1. Answer the following questions with *one* or *two*
word(s) :

1×2=2

शब्देन एकेन शब्दद्वयेन वा अधस्तनानाम् उत्तरं प्रदेयम्—

- (a) From which language is the word
'epigraphy' derived?

'एपिग्राफी' इति शब्दः कस्याः भाषायाः निष्पन्नः?

- (b) Dubi Copper Plates are associated with
which dynasty?

डुविताम्रलिपि इत्यनेन सह कस्य वंशस्य नाम संयुक्तमस्ति?

2. What are the three stages of the study of inscriptions? Describe how the inscriptions play an important role in the reconstruction of ancient Indian history and culture. 10

अभिलेखानाम् अध्ययनस्य त्रयः चरणाः के सन्ति? प्राचीन-भारतीय-इतिहास तथा संस्कृत्याः पुनर्निर्माणे अभिलेखानां केषां भूमिका सन्ति इति व्याख्यायताम्।

Or / अथवा

Prepare a note on the types of inscriptions.

अभिलेखानां प्रकाराणां विषये एका टिप्पणी प्रस्तूयताम्।

3. Write short notes on any two of the following :

4×2=8

अधस्तनेषु द्वयोः टिप्पणी विधेया—

Princep ; D. C. Sircar ; Buhler.

UNIT—II

(Paleography)

(Marks : 10)

4. Answer the following questions : 1×2=2

निम्नलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तरं देयम्—

(a) Write one name of writing material in ancient India.

प्राचीनभारतस्य एका लेखनसामग्र्याः नाम लिख्यताम्।

(b) What is the another name of 'सिद्धमातृकालिपि'?
'सिद्धमातृकालिपि' इति शब्दस्य अपरं नाम किम् अस्ति?

5. Write an elaborate note on different ancient Indian scripts. 8

प्राचीन-भारतीयलिपिसमूहविषये विस्तरेण लेखनीयम्।

Or / अथवा

Present a discussion on the preservation of books and journals in ancient India.

प्राचीन-भारतवर्षे पुस्तकानि तथा पत्रिक्याः संरक्षणविषये आलोचनमेकमुपस्थापय।

UNIT—III

(Study of Selected Inscriptions)

(Marks : 35)

6. Answer the following questions : 1×5=5

निम्नोल्लिखितानां प्रश्नानाम् उत्तरं देयम्—

(a) Who deciphered the Aśoka Inscription for the first time?

को प्रथमवारं अशोकशिलालेखस्य पाठोद्धारम् अकरोत्?

(b) What is the language of the Girnāra Inscription of Rudradāmana?

रुद्रदामनस्य गिरनारशिलालेखः इति कया भाषया लिखितोऽस्ति?

(c) In which place the Dubi Copper Plates Inscription of Bhāskaravarman was discovered?

भास्करवर्मायाः दुविताम्रपट्टिका अभिलेखः कस्मिन् स्थाने आविष्कृता आसीत्?

(d) Which king is associated with the Parbatīyā Copper Plates?

'पर्वतीया ताम्रलिपिः' इत्यनेन सह कस्य राज्ञः नाम संयुक्तमस्ति?

(e) What is meant by the term 'उत्तरकूल'?

'उत्तरकूल' इति शब्देन किं सूच्यते?

7. Render any two of the following into Sanskrit :

2×2=4

निम्नोल्लिखितयोः द्वयोः संस्कृते प्रस्तूयताम्—

(a) इयं धंम-लिपी देवानंप्रियेन प्रियदसिना राजा लेखा पिता इध न किंचि जीवं आरभित्वा प्रजुहितव्यं।

(b) एचुंखो भिखु वा भिखुति वा सधं भाखनि से ओदातानि दुसानि सनंधापयि या आनावाससि आवासयिषे।

(c) हेवं देवानंपिषे आहा। हेदिसा च इका लिपी तुफाकंतिकं हुवा ति संल्लनसि निखिता।

8. Translate any one of the following :

5

निम्नलिखितयोः एकस्य अनुवादः करणीयः—

(a) नरक इति सुनुरासीदादिवराहस्य भुवि तदुद्धारे।
अदितेः कुण्डलहरणे प्रतापमपि यो हरेरहरत्॥

(b) दिग्दन्तिहस्तस्फुटकर्कशेन जित्वा करेणाहवमूषि शक्रं।
तन्मातृतो यो वि जहार कुण्डले तस्यात्मजः श्रीभगदत्तनामा॥

9. Explain with reference to the context (any one) :

6

सप्रसङ्गम् एकतमं व्याख्यायताम्—

(a) कृष्णेन तन्निहत्य च सृष्टौ भगदत्तवज्रदत्ताख्यौ।
तस्य सुतौ तद्वनिताकरुणविलापहतहृदयेन॥

(b) तदन्वये राजसु राज राजस्य मानकीर्त्तिष्वमरेन्द्रसद्यः।
यातेष्वभूद्भूपतिरिन्द्रकल्पः श्रीपुष्यवर्माखिलप्रमाथी॥

10. Give a general account of the Inscriptions of King Aśoka.

10

राजा अशोकस्य अभिलेखानां सामान्यं विवरणं ददातु।

Or / अथवा

Write the summary of the Parbatīyā Copper Plates of Vanamālavarmadeva.

वनमालवर्मदेवस्य पर्वतीया ताम्राभिलेखस्य कथासारं लेखनीयः।

11. Write a short note on any *one* of the following : 5

अधस्तनयोः किमपि एकमाश्रित्य टिप्पणी लेखनीया—

धर्मलेख ; संसरण ; रुद्रदामन ; मुक्तोपरिकरम्।

UNIT—IV

(Chronology)

(Marks : 15)

12. Write a note on Chronogram. 10

‘क्रोनोग्राम’ इति विषये एका टिप्पणी विरचनीया।

Or / अथवा

Write an exhaustive note on the main eras used in inscriptions.

अभिलेखे व्यवहृत प्रधानकालानां विषये सविस्तरम् आलोचनं करणीयम्।

13. Write a short note on any *one* of the following : 5

अधस्तनेषु एकस्य टिप्पणी विधेया—

सौरवर्ष ; विक्रमसंवत् ; हिजरी काल।
